

Előfizetési díj:

Vidékre, postán:
vagyhelyben, házhoz hordva:
Negyedévre . . . 1 frt. 50 kr.
Félévre . . . 3 " — "
Egész évre . . . 5 " — "
Megjelenik e lap hetenként
egyszer, Szombaton.Előfizetési pénzek el-
fogadtatnak Gallia Fülöp
könyvkereskedésében Kec-
skeméten.

KECSKEMÉTI LAPOK.

Ismeretterjesztő hetilap.

Hirdetési díjak:

5 hasábos petit sor, egyszeri
hirdetésnél 5 kr.; — többszöri
vagy terjedelmes hirdetések-
nél árléengedés adatik.A nyilttérben való közle-
mény 3 hasábos soráért 10 kr.
számíttatik.Hirdetések elfogadtatnak Gal-
lia Fülöp könyvkereskedésében
Kecskeméten. — Hirdetések ezen-
kívül fölvetetnek még M. Zeisler
hirdetési irodájában. (Post. Kírlá-
táza 60. sz.)

Előfizetési fölhívás.

Lapunk mai számával folyó év har-
madik negyede veszi kezdetét, annál fogva tisz-
telettel kérjük eddigi előfizetőinket, hogy
megrendeléseiket ismételni, sőt azok mellé
saját körükben újabb megrendelőket is sze-
rezni sziveskedjenek; figyelmeztetjük egy-
szersmind a t. Közönséget: hogy Lapunk
további folyamára megrendeléseikről mie-
lébb intézkedni méltóztassanak, nehogy a
lap szétküldésében fenakadás történjék.

Előfizetések és mindennemű hirdetmé-
nyek elfogadtatnak Gallia F. úr könyvke-
reskedésében.

Kecskemét, jun. 1. 1871.

Szerkesztőség.

Városi közigazgatásunk újjá szer- veztetése.

(Vége.)

A rendőri osztályülések tárgyát képezendik a) a személy- és vagyonsbiztonság ellen vétettekre a büntetés kimérése; b) a cselédek és gazdáik közt fölmerült vitás kérdések határozatilag leendő eldöntése; c) a városi, iparízületi, mezői rendőri, erdei, vadászati rend ellen tett kihágásoknak a szabályrendeletek szerinti büntetése; d) építkezésekre, átalakításokra engedélyt adni, az alkotandó szépítészeti szabályok szerint. Mely ügyek referense természetesen a városi mérnök lenne; e) mindazok megbírságolása, kik a városi vagy országos szabályrendeletek ellen cselekedvén vagy kötelelességeiket mulasztván, akár egyeseknek, akár a városnak kárt okoztak, vagy egyáltalában közbotrányt, vagy rendőrileg meg nem engedhető rendetlenséget követtek el; f) a bizottsági közgyűlés, a tanács polgármester, vagy főispánhoz véleményes jelentéseket készíteni, g) ugyanazokhoz a rendőri ügyek vitélét érdeklőleg javaslatokat betérjeszteni; h) a közgyűlés, főispán, a polgármester és tanács által kiadott rendeletek mikénti fogantatása iránt tanácskozni; és i) A kapitányság tisztviselői közt a munkafelosztást eszközölni.

A rendőri osztályülések tagjai az elnöklő város kapitányon kívül: a tisztügyész, mérnök, orvos, a városi és a lovascsendbiztos, a két kapitánysági segéd és a kapitánysági jegyzők.

A pénzügyi osztályülések tárgyát képezik: a) a pénztári fő- és segédkönyvek mikénti vezetése fölötti tanácskozás, s ez iránt javaslattétel, mi mindenkor a közgyűlés elé terjesztendő; b) a pénztárnokok, ellenőr vagy könyvvezető felelősségre vonása, ellenőr vizsgálat eszközzés, miről szintén a közgyűlés az összes iratok és vád betérjeszté-

sével értesítendő; c) a város kintlevő követeleéseinek miként lett biztosításáról jelentés, mely eszközölt biztosítások időnként a városi tanácsnak bejelentendők; d) költség előirányzat készítése; e) az adókiivetés eszközzése; f) a közgyűlés, városi tanács, polgármester, vagy főispánhoz véleményes jelentéstétel; g) a pénzügyi osztály személyzete közt időnként helyes munkafelosztás és az érkezett ügyek és beadványok kiosztása.

A pénzügyi osztályülések tagjai az elnöklő főszámvevőn kívül a négy alszámvevő, és a két számvevői gyakornok, utóbbiak az ülés jegyzőkönyveit vezetvén.

A városi tanács a polgármester elnökle alatt áll: 4 köztörvényhatóság-bizottsági tagból, a kapitány, főszámvevő, tisztügyész, mérnök, orvos, árvaszéki elnök és a főjegyzőből.

A városi tanácsban a) állapítandó meg a legközelebbi közgyűlés elé terjesztendő ügyek sorrendje; b) intézendő el a közgyűlési határozatok mikénti végrehajtása; c) a város vagyont érdeklő mindennemű ügy, avagy teendő; d) a vagyontalan árvák gondoztatási esetei; e) a város kintlevő követeleéseinek miként leendő behajtása; f) a sérelmesen eszközölt adókiivetés ellen beadott kérvények érdemileg; g) megállapítandó esetéről esetre a biztosítékot nem nyújtott adós elleni eljárás; h) tárgyalandók, s elintézendők az iparjogi s egyéb a város vagyont vagy közigazgatását érdeklő kérvények; i) végre a városi tanács a közigazgatási szervezetnek egészben vagy részbeni megváltoztatása iránt indokolt javaslatot készíteni, úgy szabályrendeleteket alkotni, s azokat a közgyűlés elé terjeszteni van hivatva.

A polgármester különben a közgyűlés és főispán után az egész közigazgatás feje, folyton ellenőröködik, hogy a szabályrendeletek megtartassanak, a határozatok szigorú pontosság és gyorsasággal végrehajtassanak; a tisztviselők pedig a polgármester iránt engedelmességgel tartoznak; de a tanács, közgyűlés utasító határozata, vagy szabályrendeletek ellenére, vagy netán azok hiányában, a kapitány, főszámvevő, árvaszéki elnök, mérnök, tisztügyész és orvos csak azon esetben tartoznak a polgármester rendeletének föltétlenül engedelmeskedni, s azt azonnal végrehajtani, ha az írásban a város pecsétjével ellátva adatik ki nekik, oly biztosítás mellett, hogy a rendelkező polgármester a felelősséget kész magára vállalni, midőn is a cselekvény bevégeztével az ily rendeletet kapott tisztviselő az egész ügy körülményes előterjesztésével jelentést tartozik tenni a legközelebbi közgyűléshez. Az itt meg nem nevezett subalternus tisztviselők az osztályok főnökeinek

föltétlenül engedelmeskedni tartoznak, mert a felelősség mindenkor a főnököket terheli.

Mindezek fölött a bizottsági közgyűlés áll, melynek hatásköréhez a következő ügyek tartoznak: a) szabályrendeletek alkotása, b) közigazgatási és választókerületek alakítása, c) a törvényhatósági közlekedési vonalak, közművek, építkezések s a közmunka feletti intézkedés, d) kölcsönvételek, e) törzsvagyon szerzése vagy elidegenítése, f) a költségvetési előirányzat megállapítása s a zárszámadások megvizsgálása, g) a tisztviselők, az állandó, igazoló és a bíráló választmány s egyes küldöttségek választása s a főispán által felfüggesztett polgármester helyettesítése, valamint egyéb időközben főispánilag történt helyettesítések feletti intézkedés, h) tisztviselőknek ellenőrzése, felelősség alóli felmentése, felfüggesztése, úgy ellenők a tisztvi vizsgálat elrendelése, i) a tisztviselők, a segéd- és kezelő személyzet s a szolgálk fizetésének szabályozása, fel-
emelése vagy leszállítása, k) új hivatalok és állomások felállítása, vagy a régiek megszüntetése, l) a törvényhatóságok kezelése, vagy felügyelete alatt álló pénztárak megvizsgálása s erre vonatkozó jelentése, m) kérelmezési és levelezési jog gyakorlása, n) indítványok tárgyalása, o) a felirati jog gyakorlása, p) a városi tanács, rendőr kapitány vagy az árvaszéktől fölterjesztett föllebbezések másodfokú ellátása, g) lakosítás, r) mindazon ügyek, melyeket az országos törvény avagy a törvényhatóság szabályrendelete kizárólag a közgyűléshez utasít.

A közgyűlések mikénti megtartása, azok hatásköréről, valamint a bizottsági tagok jogairól az 1870. XLII. t. cz. III-ik fejezete tüzetesen rendelkezik, én itt csak annyit jegyzek meg, miszerint óhajtott volna, hogy ha a bizottsági képviselők a közgyűlésen kívül közszolgálatot teljesítenek, így például, ha a bizottsági tag napibiztosként működik a pénztárnál, vagy kiküldetést végez, vagy pedig a városi tanácsülésben vesz részt, bizonyos meghatározandó napdíjjal húzzon.

Lehetne e napdíjjal egy forintra tenni. Ily közszolgálat teljesítésére a bizottsági tagok sorban következéne, a kinn a sor van, tartoznék pontosan megjelenni s ki meg nem jelenhetné, annak kötelelessége volna helyettesről gondoskodni, természetesen ekkor a helyettes a helyettesítő napdíjját húzná, ha pedig mégis megtörténnék, hogy mind ő, mind helyettese elmaradna, az kinek sor szerint kötelelessége lett volna megjelennie, tartozzék e mulasztása miatt a városi pénztárba 3 frt. büntetéspénzt fizetni. — Így reménylen, hogy a városi közügyek körüli

teendők a bizottsági tagok részéről sem lesznek többé elhanyagolva.

Az egyes tisztviselők munkakörét a részletesen kidolgozandó szabályrendeletek fogják meghatározni.

Hogy a közigazgatási tisztviselők mily fizetésekkel láttassanak el, azt ezúttal még nem akarom tárgyalni, mert előbb teendőiket kellene egyenként megismertetni, mit voltaképen csak úgy érhetnék el, ha cikkemet az osztályok részletes berendezésének fejtegetésével fölöttébb hosszúra nyújtanám, ily ismertetés nélkül senki sem ítélné meg, hogy valyon egyik, másik tisztviselői állás mennyire érdemes kisebb vagy nagyobb fizetésre. Annak idejében a nyilvánosság előtt hozzá fogok szólani, előre csak annyit jegyzek meg, hogy korántsem a tekintélyes állást, hanem a valódi munkát óhajtom inkább díjaztatni.

Jelen cikkem közigazgatásunk leendő szervezetét illetőleg csak egy általános beosztási tervet tüntet föl, mely alapul szolgál majd később a részletes szabályrendeletek kidolgozására, ezek közül pedig különösen kiemelendő: a) a pénztárkezelési rendszabályok, b) árva és gyámügyek körüli eljárás, c) városi vagyonkezelés, d) szepítészeti szabályok, e) eselédügy, f) közbiztonsági felügyelet, g) közegészségügy, h) koldulás eltörlési szabályok, i) katona szállásolás, k) közgyűlési rend, s a bizottsági tagok jogai és kötelességei stb.

Városunk legközelebbi alakuló közgyűlése városi képviselőinkből egy legkevesebb 30—40 tagból álló bizottságot fog választani, mely bizottság tagjainak mindezeket okvetlen munkába kell venniök.

Mi jelen cikkünk elején e bizottságnak a nyilvánosság előtt segédkezni ígértünk, s ez ígretünket mennyire erőnk és lehetőségünkön kifog telleni, okvetlen be is váltandjunk; azonban bárki átfogja a fent elsoroltak után látni, hogy ha már előre valamennyi helyhatósági szabályval készen volnánk s csak nyomtatni kellene, lapunk két első oldala még akkor is kevés lenne azok hetenkénti közlésére, úgy hogy minden igyekezetünk mellett akkorra, mire a kiküldendő bizottság tanácskozásait megkezdendi, munkálataink és javaslatainknak leg-

főlebb csak felét leszünk képesek a nyilvánosság elé terjeszteni. Így azon ígretnek, miszerint a közigazgatás újjá szervezésére előleges bemutatás végett egy kimerítő javaslatot terjesztünk a közönség elé, legfőlebb csak felét válthatjuk be. A jelen cikkben foglalt általános beosztási terv után azonban az egyes részletekre nézve már könnyen tájékozhatja magát az olvasó. No de legalább a közigazgatás többi részleteire nézve utólagosan fogjuk elmondani nézeteinket, s az által is tán szolgálhatunk a közügynek, mert hiszen helyhatósági szabályaink nem lesznek oly szentesített törvények, hogy azokon később bármily tetszés szerinti változtatásokat ne eszközölhetne közgyűlésünk. Sőt megvagyok győződve, hogy a leggondosabb átdolgozás mellett is a gyakorlat mindég fog még hiányokat föltűntetni, s a többszöri módosítás és utánpótlásra nem egyszer szükség leend. Ez által azonban csak tökéletesbűlni fognak szabályrendeleteink.

Minthogy tehát legkevésbé sem bírom kiszámítani, hogy valyon az idő rövidege miatt, mely javaslataim fognak a nyilvánosság elől elmaradni, valamint azt sem, hogy valyon a kiküldendő bizottság tagjai közé beválasztanak-e, vagy hogy a bizottság későbbi munkálkodásában tettleges részt vehetnek-e, annál fogva, a közvélemény és közóhajtás némi érlelődésére szükségesnek látom néhány alkotandó lényegesebb szabályrendeletre előre és ezúttal csak általánosságban hozzá szólani.

Ha minden javaslatom egész terjedelmében meg nem jelenhetne is, legalább ez elszórt eszméket ajánlom a kiküldendő bizottság figyelmébe.

Midőn az adóbehajtás körüli eljárás lesz kidolgozandó, mindazon polgártársainknak, kik a várostól törlesztésre birtokokat vásároltak vagy városi földeket hasznóberbe bírnak, kincstári adótartozásaikról egy nyilvántartó könyv készíttessék s találjon a kiküldendő bizottság útát és módot annak pontos vezetésére, mert az elmaradt kincstári adó a földbirtokot terheli s ha néhány évig ki nem fizettetik, arra a behajtó közegek által pénzügyi törvényeink szerint betáblázandó, e szerint a még teljesen meg-

nem váltott földbirtok tulajdonosa a város levén, mint tulajdonos könnyen kárát vallhatja. Ily hanyag adófizető kezéről tanácsosb a birtokot azonnal elvenni. Városunknál már úgy is több sérelmes eset merült föl. Voltak ugyanis többen, kik az adófizetéssel elmaradván, részint az általuk birtokhasznóberletet a városnak visszabocsátották, részint a törlesztésre vásárolt földbirtokoktól mint vevők elállottak, azután végleg elszegényedtek, most fölmerülvén tetemes adótartozásuk, városunknak kell minden a földbirtok után járó régiebb adót megfizetni, földtulajdonos levén, neki kellett volna felügyelnie, hogy a kincstári adó a birtok élvezője által pontosan fizettessék. — E javaslatom tudom sokaknál nem fog tetszésre találni és inkább óhajtani fogják, hogy a város az adó körül ezután is elnéző legyen, úgy de a város vagyona édes mindnyájunké s így nem követelheti a gazdálkodó osztály közül senki, hogy városunk egyesek fölött saját kárával atyáskodjék.

Ily atyáskodó eljárás követtetett el eddig a közlegelőkkel. A szájbérekért fizetendő összegeket évről évre maga a gazdálkodó osztály állapította meg. És ez eljárás ellen még tán föl sem szólalnék, ha mindenkor elég tétetett volna azon közgyűlési rendeletnek, miszerint a szájbérek előre fizetendők. Ugy de még utólagosan is bajos azokat behajtani. A város kintlevő követeléseinek legnagyobb részét, s a realizáló bizottság munkálatának legterheesebb számtételeit a fizetetlen szájbérek képezik. E folyó évben június hó 10-éig még egyetlen krajczár sem folyt be városi pénztárunkba a szájbérekből, pedig a fizetéseknek még april hóban meg kellett volna történniök. A közlegelőkre kihajtott állatok összeírása, a két és három római számok alatti könyvek évenkénti elkészítése s a fizetések folytonos sürgetésére legalább két, három egyént kell közönségünknek tartania s azonkívül még ez apró bevételek a pénztárkezelést is fölöttébb nehezítik. Lehetne talán a város legelőit egyeseknek nyilvános árverés útján hasznóberbe kiadni, bajoskodnának azok a szájbérszedéssel, városunk csak nyerne vele, pénzéhez is könnyebben hozzá jutna. Így is a közlegelőket leginkább azok használják,

T Á R C Z A.

Kivonat

Kecskemét szab. kir. város róm. cath. egyháztanácsa tanügyi bizottságának jegyzőkönyvéből 1871. Mártius hó 2-rol.

30/871. szám. Olvastatott a város képviseleti közgyűlésének a községhatósági tanügyi bizottság 4128/870. k. i. számú hivatalos jelentésére hozott 350/870. számú határozata, melyben az iránti nyilatkozatra hivatik fel a róm. cath. egyháztanács: vajon felekezeti népiskoláit továbbra is fentartani, avagy felekezetenküli községhatósági közös iskolák felállítását óhajtja? Mely határozat a 169/870. számú egyháztanácsi végzéssel hátrátolva e tanügyi bizottságnak véleményes jelentés végett kiadatván.

Határozatott: Eltekintve azon magasabb czélektől, melyeket a népiskolai közoktatás tárgyában alkotott 1868. 38. t. ez. szellemében felállítandó községhatósági közös iskolák a különböző vallásfelekezeti honpolgárok testvérülésének előmozdítása; s illetőleg az ifjú nemzedéknek ily szellemben növelése által a társadalmi téren, sőt — mondhatni — az államéletre oly mélyen beható, s főleg viszonyaink között annyira kívánatos s oly fontos horderejű közegyetértés terén a törvényhozás czélzatához képest elérni hivatják; de

1) általában tekintve azt, hogy a hivatkozott törvény a gyermekek vallás-erkölcsi és hitbuzgó növelését a községhatósági iskoláknak áldozatul hozni nemcsak nem kívánja; sőt azon törv. cikkely 55. §. a) pontja s 57. §-sa a hit- és erkölcsant, mint kötelezett tantárgyat tanítani rendelvén, s illetőleg a gyermekeknek külön órákban külön vallástaniok által hit- és erkölcsant oktatását az egyes hitfelekezetnek kötelességükké tevén, a gyermekeknek vallás-erkölcsös növelése veszélyezve egyáltalán nincs. — És

2) különösen helyi viszonyaink között: figyelembe véve azon körülményt, hogy miután a városunk kebelében levő hitfelekezetek legnagyobb része eddigelég már a községhatósági iskolák mellett nyilatkozott: a városi községhatósági közoktatást ily irányban szervezni, tehát a közös népiskolákat felállítani a 44. §. rendelete szerént köteles; —

s ebből kifolyólag tekintve azt, hogy a községhatósági iskolák kellő fölszerelése és ellátására a 38. §. értelmében fekvő birtokban vagy készpénzben iskolai alapot alkotni, sőt azt évről-évre lehetőleg gyarapítani köteleztetvén, e czél elérésére minden kebelbeli polgárra vagy birtokosra kivétel nélkül a 35. §. szerént adót vethet ki; minélfogva a községhatóságtól eddig iskolai czélokra nyert évi 6000 pengő frt. segélyösszeg élvezetétől jövöre a legnagyobb valószínűséggel nemesak elesünk; de miután az imént említett adó s iskolai alapvagyon jövedelme a 40. §. szerént csupán községhatósági iskolaállítására s fentartására fordítható: azon eset is beállhat, hogy

hitfelekezeti iskoláink érdekében tett áldozataink mellett a városi községhatósági catholicus vallású polgártársainkat — a mennyiben az általuk felekezeti iskoláink fentartásához fizetett összeg egyenes adóik öt százalékat ki nem meríti a — 36. és 44. §§. értelmében a közös iskolákra is jogosan és törvényesen megadóztatja; s annál fogva hitsorsosaink más vallásfelekezeti polgárokhoz képest aránytalan községhatósági teherrel sújtatnának;

tekintve továbbá azt, hogy a felekezeti iskolák megtartása mellett a 11. és 27. §§. értelmében kellő számú tágas, világos és könnyen szellőztethető — 60 gyermek befogadására elég férős — tantermeket állítani, s a mennyiben a fenálló iskolaépületek e kellekeknek meg nem felelnének, azokat a 28. §. rendelete szerént ehhez képest átalakítani egyházközségünknek kötelessége levén; ha itt figyelembe vesszük azt, hogy most, midőn a legutóbbi népszámlálás adataiban feltüntetett mintegy 4000 róm. cath. vallású iskolakötelezett gyermek közül csak 2000 járván iskolába, az 1. §. ellenére tanköteles gyermekeinknek csaknem hasonle a szülők — mindenestre kárhozatos — közönye s az illetékes iskolai hatóságok elnézése folytán minden iskolai nevelés és oktatás nélkül serdül föl, — hogy, midőn a 34. §. ellenére, mely 80 növendéknél többet egy iskolára nem enged, a nevelés- és egészségügy kiáltó hátrányára ezen számarány kétszeresénél is több gyermeket besúfolunk némely tantermeinkbe: még sem vagyunk képesek a szükséges iskolahelyi-

kik nagyobb összegeket fordíthatnak barom-
tenyésztésre, álljanak össze a birtokosb gaz-
dák, a közlegelőből egyes részleteket ve-
gyenek ki maguk számára, fordíthatják arra,
mire nekik tetszik, és nem lesznek kénytele-
nek eltérni, hogy mások jószágá használja
legelőjüket. Így nekik is meglesz a maguk
nyeresége! Nézetem szerint városunk va-
gyonkezelése tekintetéből egyáltalában nem
helyeselhető a jelenlegi fűbér kivetés és ap-
ránkénti szájbérszedés módja. Az avatottab-
bak gondoljanak ki czélszerűbb kezelési
rendszert, azt sem bánom, csak a jelenlegi
állapot ne maradjon!

Mily nagy jótétemény városi közönsé-
günkre nézve az, hogy községi adót nem
kell fizetnie! Elődeinknek valóban nagy
köszönettel tartozhatunk! Így lehetne nálunk
idővel a városi közmunkát is megszüntetni,
ha azzal évenként némi csekélységet meg-
takarítanánk. Mindeztideig nagyon könnyen
bántunk vele, néha csak nagyjából hajtot-
tuk be, néha pedig holmi apróságokra el-
fecséreltük. Városi közmunkáknak alig van
itt ott láttatja! A mostani sertéshizlaló te-
lepektől az indóházig egy rövid kis szárny-
vasút földmunkálatát könnyen elvégeztet-
hetnénk két év alatt városi közmunkával, a
gerendázat és sinek beszerzésére közönségünk
előlegezne, s e vonal pár év múlván nem-
csak jelentékeny jövedelmet biztosítana, de
azt is eredményezné, hogy míg jelenleg a
legkellemetlenebb perpatvarkodás folyik a
vasúttársulat és a városi képviselő testület
között a sertés felrakódó hely iránt, addig
e vasút elkészültével az egész vitás ügy
békés úton magától örökre elenyészne.
Hogy e vasút-vonal valóban megérdemlené
a kiépítést, ezúttal hosszasan nincs időm
fejtegetni, csak annyit jegyzek meg, hogy
1868-ban 318, 1869-ben 762 és 1870-ben
már 952 vasúti kocsival szállítottak el Kec-
skemétről hizott sertéseket. A hizlaláshoz szük-
séges terményszállítmány is évről évre többre
megy. E vasútvonal mellett lehetne idővel
építtetni az országos takarékmagtárt.

Városi közmunkával lehetne néha bel-
szépítéseket is eszközölni. Így a piacz alan-
tabb fekvő részeit feltötni, elegendő tég-
lát készíttetni, s a piaczot mindenütt kitég-
láztatni. Azonnal egy új jövedelmi forrás

seégeket kellő számban előteremteni; pedig — eddig-
elé egyházi pénztárunk költségén 15 tanító vezetése
mellett ugyanannyi elemi tantermlük levén — a fi-
és leánygyermek elkülönzéséről szóló 29. §. kivá-
nalma sines nálunk egész terjedelmében keresztül vive.

Ha már most felekezeti iskoláinkat megtartva,
azokat a közoktatási törvény szellemében rendezzük
be; s az iskolaiszék a törvény 4. §-sa által meg-
szabott köteleességét teljesítve, a czélravezető erköl-
csi és physikai eszközök felhasználása mellett az
illető szüléket és gyámokat gyermekeik taníttatására
kényszererővel is kötelezi; a 34. §-nak megfelelőleg
egy tanító vezetése alá 80-nál több gyermeket nem
bocsát; a tantermeket a 27. §. rendelkezéséhez képest
állítja föl, vagy a fennálló hiányosoknak a 28. §.
szerinti átalakításáról, a 30. §. szerinti teljes föl-
szereléséről, s a 29. §. értelmében a fi- és leány-
gyermek elkülönítéséről gondoskodik: az ezek ke-
resztülvitelével kapcsolatosan szükségelt új iskola-
épületek emelése és fölszerelése, valamint az eddig-
igél legalább is kétszer nagyobb számú tanítók
újabb alkalmazása oly roppant új terheket rónak
egyházközönségünkre, hogy azoknak súlya a városi
közönség által eddig nyújtott 6000 pengő frt. segély-
összeg élvezetétől netán megfosztandó egyházi pénz-
tárunkra; de a már különben is eléggé terhelt cath.
polgártársaink adóképeségére is elviselhetlenné vá-
lik; nem is említve azt, hogy tanítóink fizetését a
mostani korviszonyok és társalmi követelményekhez
mérten, valamint a helyi piaczon folyton uralgó s

nyílnék meg városunk részére, t. i. a vidéki
kocsiktól a kövezetvám szedése. És egyáta-
lában ha városunk népe tapasztalná azt,
hogy fáradságos munkájának mily szép
eredménye van, sokkal kevesebb unszolásra
és bizonyára jobb kedvvel s igyekezettel tel-
jesítené köztartozási kötelességeit.

Az is végtelen nagy hátrányára van vá-
rosi közügyeinknek, hogy ha pénz kell va-
lamire, mindég csak azt nézik, hogy valyon
azon jövedelem-ágból, mely épen e czélra
lett kijelölve befolyt-e már a kívánt összeg,
s nincs rá eset, hogy más pénzből ha csak
rövid időre is kiségitenék egymást. Így a
napokban panaszkodtak a gazdák közül
többen, hogy egy közlegelő kútjának itató
vájúja elromlott s a kihajtott állatok szom-
jukban vesznek el; a gazdasági bizottság
azonban daczára annak, miszerint belátta
a csináltatás szükségességét, azzal ütötte el
a dolgot, hogy a szájbérekből mindeztideig
csak egy forint és 40 kr. fizettetvén be,
egyéb a várospénztárába befolyt összeghez
pedig nyúlania nem szabad, így ott itató
vájú még e nyár végeig nem lesz, ha
ugyan akkorra több oly jóakarátú polgár-
társunk is akad, kik majd a város pénztá-
rába juttatnak néhány garast tetemes fűbér-
tartozásaikból.

Ily gazdálkodás és kezelés mellett nem
csodálom, hogy oly tetemes vagyondaczára,
minővel városunk rendelkezik, minden mi
közönségünké a legszegényebb kinézésű.

Nálunk a közigazgatás terén reformokra
van szükség!

Itt az idő, midőn azokat legkönnyebben
eszközölhetnénk.

Mutassuk meg, hogy mi sem akarunk
elmaradni a világtól!

Madarassy László.

A szentháromság szobra érdekében.

Harmadik közlemény. A szentháromság
szobra kijavíttatására és fentartási költségeire a
„Kecskeméti Lapok“ szerkesztősége által nyitott
iven aláírt adományokról: Csösz Imre a k. tanító
rend nyitrai colleg. igazgatója 6 frt.; Blaskovics
Sándor 1 frt.; Bite Antal 50 kr.; Bite Antalné
Balla Viktoria 50 kr.; Juhász Pál 1 frt.; Kriszto-
fori Juhász Helén 1 frt. A két előbbi közlemény
eredményével együtt 51 frt. 10 kr.

Második közlemény a szentháromság szobra
kijavíttatására és fentartási költségeire főtiszt. Bo-
gyó Pál plébános és esperes úr által nyitott iven
aláírt adományokról: Nagy Anna 80 kr.; Fehér

mindinkább növekvő drágasághoz képest valószínűleg
meg kellend javítanunk: mellőzve azt is, hogy egy-
házközönségünk a most érvényben álló adókules szerint
kivetett jövedelmeit sem képes jelentékeny hátralék-
összegek fenmaradása nélkül beszédni. Ha pedig
hitfelekezeti iskoláinkat a főntebb egyenként idézett
§§-ok határozatainak megfelelőleg berendezni képe-
sek nem lennének avagy nem akarnók: ez esetben
a 15. §. szerent a közös községi iskolák felállítását
a kormány fogja elrendelni; — mi viszonyaink kö-
zött az előadottaknál fogva nem kis valószínűséggel
be fogna következni.

Tekintettel továbbá arra, hogy miután a köz-
ségi tanítókat a 121. és 136. §§. értelmében az
iskolaiszék választja; ezen — az elsőfokú iskolaiha-
tóságot gyakorlóiskolaiszékét ismét a 116., 117. és
118. §§. szerent három évenként a városi képviselő-
testület alkotja össze: végelemzésben mindig catho-
licus polgártársainknak a közügyek iránti fogékony-
ságától, érdekeltsége- s éber tevékenységétől fog
függni, hogy kellő minősítvénnyel és szakképzett-
séggel bíró hitsorsosaink egyéb hitfelekezeti polgá-
rok mellett a tanítói alkalmaztatásnál hátrányt és
mellőzést ne szenvedjenek; az őket megillető térről
le ne szoríttassanak. Érdekeinket tehát, ha polgári
jogainkat annak idején kellőképp érvényesítendjük,
illetőleg hivatásunknak a közügyek iránt kötelesség-
szerűleg megfelelőünk, veszély ez oldalról sem fe-
nyegeti.

Tekintve azt, hogy ha a községi iskolák nem

Istvánné 1 frt.; Péntekné 1 frt.; Berente Gábor
1 frt.; Bugyi Antal 1 frt.; Balai József 30 kr.;
Szántó Jakabné 10 kr.; Kovács Anna 1 frt.; a
szentháromság szobránál a szentháromság ünnepe
nyolczada alatt esti órákban ajtatoskodni össze-
gyült híveknek (Szelei Mihály felszólítására) ada-
kozása 3 frt. 10 kr.; Szabó Jánosné 1 frt.; Kere-
kes György 1 frt.; Bábiczy József 1 frt.; özv.
Kovács Lászlóné 1 frt.; Kovács czéh adománya 5
frt.; Diószeghi István 1 frt.; H. Kiss József 10
frt.; özv. Ipacs Sz. Imréné H. Kovács Anna 20
frt. — Összesen: 49 frt. 30 kr. — Előbbeni közlés
109 frt. 15 kr., azzal együtt 158 frt. 45 kr. To-
vábbi kegyes adományok közöltetni fognak. — A
„Kecskeméti Lapok“ gyűjteményével együtt az
eddiggi eredmény: 209 frt. 55 kr.

— **A kecskeméti r. k. főgymnasium
növédekéi** folyó 1871. évi Julius hó 6-kán t.
Kovács László úr színházában „A szavaltat, zene-
és műénekből“ nyilvános vizsgálatot tesznek, melyre
a n. é. közönséget tisztelettel meghívja
a r. k. főgymnasium
igazgatósága.

Műsorozat:

I.

1) „Symphonia“ Solera „Geniee Sventura“
című dalművéből; előadja a főgymnasiumi zene-
kar. — 2) „Az éj“ Schuberttől; előadja a vegyes
énekkar. — 3) „Bucsu“ B. Eötvös Józseftől; szavalja
Ravasz István 5 oszt. tanuló. — 4) „Aria“ Verdi
„Oberto, Contedi st. Bonifacio“ című dalművéből;
előadja a főgymnasiumi zenekar. — 5) „Inasélet“
Pájer Antaltól; szavalja Fodor István 8 oszt. ta-
nuló. — 6) „Népdal“ Füreditől; előadja a vegyes
énekkar.

II.

1) „A dalmok imája“ Kösporertől; zenekiséret
mellett előadja a vegyes énekkar. — 2) „Salamon
bünjegye“ Bulesú Károlytól; szavalja Schwarz
Adolf 6 oszt. tanuló. — 3) „A csillag az esti ho-
mályban“ Weber „Preciosa“ című dalművéből;
zenekiséret mellett előadja a vegyes énekkar. —
4) „Kardal“ Donizetti „Lucretia“ című dalmü-
véből; zenekiséret mellett előadja a férfikar. — 5)
„Coriolan“ Tárkányi Bélától; szavalja Bugyi Pál
8 oszt. tanuló. — 6) „Kovácsdal“ Lachnertől; ze-
nekiséret mellett előadja a vegyes énekkar. —
Kezdeté délutáni 5 órakor.

Helybeli újdonságok.

— **Szomorú esemény.** Junius 23-án a
Szegeden működő királyi biztosság vizsgáló bírja
Kecskeméten megjelenvén, másnap 24-én reggel
azon megdöbbenő hír terjedt el a városban: hogy
Lipóczy Péter városi csendbiztos távirat útján egy
hét előtt Szegedre hivatattván, ott elfogattatott,
a Kecskemétre jött vizsgáló bíró pedig városunk
főkapitányát Halassy Sándort helyben vizsgálati ki-
hallgatás alá fogta s letartóztatta légyen; — a ne-
vezett főkapitány aztán még az nap szombatn este
a szegedi várba el is szállíttatott. Következő napon
ismét néhány letartóztatott egyén s köztük egy
városi pandur kísértetett Szegedre. Az elfogott
csendbiztos nyolcz éves szolgálata közben mindig
nemcsak a városban, de az egész vidéken úgy is-
mertetett, mint becsületes, szorgalmas, szilárd jel-
lemű ember, ki a közbiztonság érdekében általában,
három év óta pedig a szegedi kir. biztosságnak is
jó szolgálatokat tett; a főkapitány, ki mint jegyző,

catholikus tanítóinak valamelyike hivatáskörét netán
túlhágná, s vallásunkat bármi tekintetben illetékte-
nül érintve, gyermekeink erkölcesit rosz irányba
vezetni megkísérlené: ez esetben mindenkor alkalom
leend a tapasztalt visszaéléseket részint az iskolai-
szék, mint első folyamodású tanügyihatóság, részint
felsőbbhatóságilag a tankerületi iskolai tanács útján
kellőleg orvosolni s a tanító irányvesztett működé-
sét rendes megrébe visszatérlni.

Tekintve végül azt, hogy a közoktatási törvény-
czikknek egyetlen §-sa sines, mi a felekezeti isko-
lákhöz visszatérést akár közvetve gátolná, avagy
épen közvetlenül tiltaná; föltéve ennél fogva, misze-
rönt azon váratlan eset következne be, hogy egy-
házközönségünk a községi iskolákat akár közoktatási
és nevelési, akár vallás-erkölcsi tekintetben gyer-
mekeinkre károsak- és veszélyeseknek találná: mi-
ndenkor jogában álland felekezeti iskoláit vissza-
állítani.

Mindezek méltó figyelembe vétele mellett e tan-
ügyibizottság azon javaslattal járul az egyháztanács
elő: miszerent a városi községathatósági közgyűlésnek
a községi iskolák felállítására tárgyában ismételten ide
érkezett sürgető átiratát elfogadván, erre hozandó
határozatában azon nyilatkoztatnak adjon kifejezést,
miszerent mi a felhozott okoknál fogva **jövöre a fe-
lekezetenélküli községi iskolák felállítását ohajtjuk.**

Kiadta

Dömötör Sándor,
bizottsági jegyző.

tanácsnok, tiszti főügyész, legutóbbi négy év alatt mint főkapitány 34 év óta volt a városnál alkalmazásban, jeles készségű, szorgalmas és ügyes tisztviselő volt, s a hatvanas évtizedben kormányhatóságilag is elismert kitűnő intézkedéseket tett a közbiztonság fenntartására. Ily emberek elfogatása nagy feltűnést okozott a közönségben, egyébiránt azok, kikkel a vizsgáló bíró eljárásának és a tartóztatottak vallomásainak némely részleteit közölni szükségesnek látta, ez intézkedést eléggé indokoltnak beismerik. A szerencsétlen főkapitány letartóztatása után azonnal lemondott hivatalos állomásától, de Szegedre szállítatásával még több is várt rá. Elvitetése után hatodnapra ugyanis a hajlott korú 62 éves embert a sorsa fölötti kétségbe esés öngyilkossá tette s jun. 29-én virradóra börtönében magát megfojtotta. Ugy vagyunk értesülve, hogy a vizsgáló bíró ezen eljárásának alapokai már két év előtt kivolt derítve s az elfogatásokat most már azon körülmény tette szükségessé, hogy a Kecskemét vidékén történt s a szegedi királyi biztosság által napfényre hozott bűnesetek vizsgálata véget érven, ezeknek első sorban s még ez év folytán, fenytörvényességi ítéletekkel befejeztetése is czéloztatik.

— **Madarassy László** szerkesztőtársunkat neve napján a nőegylet színi bizottsága, mint a műkedvelői előadások rendezőjét, egy igen gyönyörű és művészi összeállítású virágescorral lepte meg.

— **A takarékpénztár** f. é. június 30-án tartott választmányi ülésében, a lemondott Szalontai József helyébe jegyzővé szavazat többséggel Cserekyei Károlyt választotta meg.

Szerkesztői közlöny.

27. Lajos József távirás által e lapok f. évi 23-ik számában közzétett nyilatkozatra Vörösmarty Károly egy hosszúságú és sértő szavakkal teljes, önmagát menteni akaró választ küldött be hozzánk, melyben a többek közt ezeket írja: „Azon három darab verset, melyek a „Kecskeméti Lapok“-ban nevé alatt jelentek meg, én M. K. tanuló barátomtól még 1870. évi Jan. hó elején kaptam azon határozott és nyílt kijelentéssel, hogy azok az ő t. i. M. K. saját dolgozatai, kiigazíthatom, s azokkal én szabadon és feltétlenül rendelkezhetem, szóval a verseket M. K. nekem ajándékozta, azokhoz az életben többé semmiféle igényt nem tartván. És ime, midőn a versek napvilágot láttak, elő áll egy absolute ismeretlen kapacitás Lajos József távirás név alatt és elmenyörgi, hogy

a többszer említett versek sajátja, s hogy én, ki azokat saját nevével alatt közrebocsátani merészlém, alszávaló irodalmi csempész vagyok. Nagyon természetes, hogy e nemvárt beköszönlésre, azonnal M. K. barátomhoz szaladtam, miszerint adjon felvilágosítást, honnét vette a nekem ajándékozott verseket, mire M. K. nem csekély ámulatomra és meglepetésemre oda nyilatkozott, hogy ő azokat Lajos József távirás barátjától még az 1869-ik év utóján ajándékban kapta, épen oly feltételek mellett, minők alatt én M. K.-tól bírtam, hogy t. i. Lajos József azokról tökéletesen lemond, s hogy azokat M. K. feltétlenül rendelkezése alá bocsátja.”

A mennyire örvendünk V. K. úr őszinte beismerésének, oly igen elszomorítólag hatott reánk e válasz néhány olyatén kitétele, miből azt kell gyanítanunk, hogy még V. K. úrnak áll följebb, s hogy legkevésbé sem bánta meg tettét. Ha nekem ajándékozna valaki egy szép tajtpípát, jogosan elmondhatnám ugyan, hogy a pipa enyém, mégsem volna szabad azzal dicsekednem, hogy azt sajátkezűleg faragtam, mert akkor nem mondanék valót. Az életben hány ember jut mások irodalmi termékeihez? sőt a jogot is megszerezheti valaki magának, hogy azokkal tetszés szerint rendelkezhessek, és még sem szabad azokat saját neve alatt közrebocsátania. Minden jóra való emberben kell lenni annyi önértzetnek, hogy mások dolgozatait saját neve alatt ne bocsássa világ elé, még ha arra föl volna is hatalmazva! Ha egy nyomtatásban megjelent mű alatt valakinek neve ott áll, az annyit tesz, hogy azt ő írta, az ő tanulmányai, tehetsége vagy szorgalmának gyümölcse, s ki mások művei alá bídgyeszi nevét, az nem mondja meg a valót, az csak olyan, mint a mások tollaival ékeskedő mesebeli madár! Mi fölöttébb örvendünk, valahányszor egyik másik fiatal emberben irodalmi tehetséget vélünk felismerhetni, sikerültebb dolgozatainknak lapunk tárczáját mindenkorra megnyitotok, segítjük, buzdítjuk a kezdő tehetségeket, s örvendünk ha látjuk haladását, de kikérjük magunknak, hogy épen e jóakarattal senki vissza ne éljen és lapunkat ne igyekezzék többé lealacsonyítani senki oly művek beküldésével, melyek már másutt rég napvilágot láttak, vagy melyek más, habár névtelen írók tollából eredtek.

28) Azon bizonyos úri egyén, ki e lapok 22-ik számában két takarékpénztári részvényes által lett névtelenül felszólítva bizonyos számadásra, napokban hozzánk levelet küldött, melyben először azt mondja, hogy csakugyan őt illeti a felszólítás, de nyílt ellensége lévén a „Kecskeméti Lapok“-nak (mennyei setétség!) nem akarja magát annak hasábjain igazolni; másodsor megbíz minket, mint szerkesztőket, hogy keressük fel és beszéljünk a felszólaló részvényesekkel, miszerint ő csak magán úton és négy szemközt ad nekik az ügy állásáról kellő megnyugtatót. — Már megbocsásson tisztelt úr, de mi senki szolgálai nem vagyunk s öntől, ki ellenségnek vallja magát, egyáltalában semminemű megbízásokat el nem fogadunk, hanem azon jó tanácsossal mégis szolgálhatunk, hogy az ily nyílt felhívásra mindazok, kik tisztának érzik magukat, nem négy szemközt, hanem szintén sajtó útján szokták magukat és eljárásukat igazolni, hogy így a nagy közönség is tudjon fel-le valamit. Ha ön ellensége lapunknak, küldje be nyilatkozatát más lapokba, vagy külön nyomassa ki, s hordassa szét. Ez volna a dolog rendje!

Kimutatás a kecskeméti Takarékpénztár 1871. Junius hónap forgalmáról.

Bevétel:

Pénztár állás 1871. Junius 30.	9,965	frt.	57	kr.
Betételek után	30,468	"	50	"
Különbféle díjak után	1,023	"	95	"
" kamatok után	2,671	"	20	"
Kölesön visszafizetések				
Állam és hitelpapírok után	6,022	"	—	"
Váltók	98,657	"	—	"
Zálog	2,230	"	—	"
Váltó Vizszeszámítolás	20,000	"	—	"
Összesen:	171,038	frt.	22	kr.

Kiadás:

Visszafizetett betételek és tőkésített kamatok után	32,439	frt.	67	kr.
Kifizetett folyó kamatok	297	"	49	"
Vizszeszámítolási kamat	275	"	—	"
Kölesönök				
Állam és hitelpapírok	8,931	"	—	"
Váltókra	123,364	"	60	"
Zalogra	3,155	"	—	"
Tisztv. és szolgáló havi fizetése	227	"	—	"
Folyó üzleti költség	76	"	—	"
1870-re osztalék	149	"	52	"
Összesen:	168,915	frt.	28	kr.

Pénztár állás 1871. Jun. 30-án

2,122 " 94 "

Főösszeg: 171,038 ft. 22 kr.

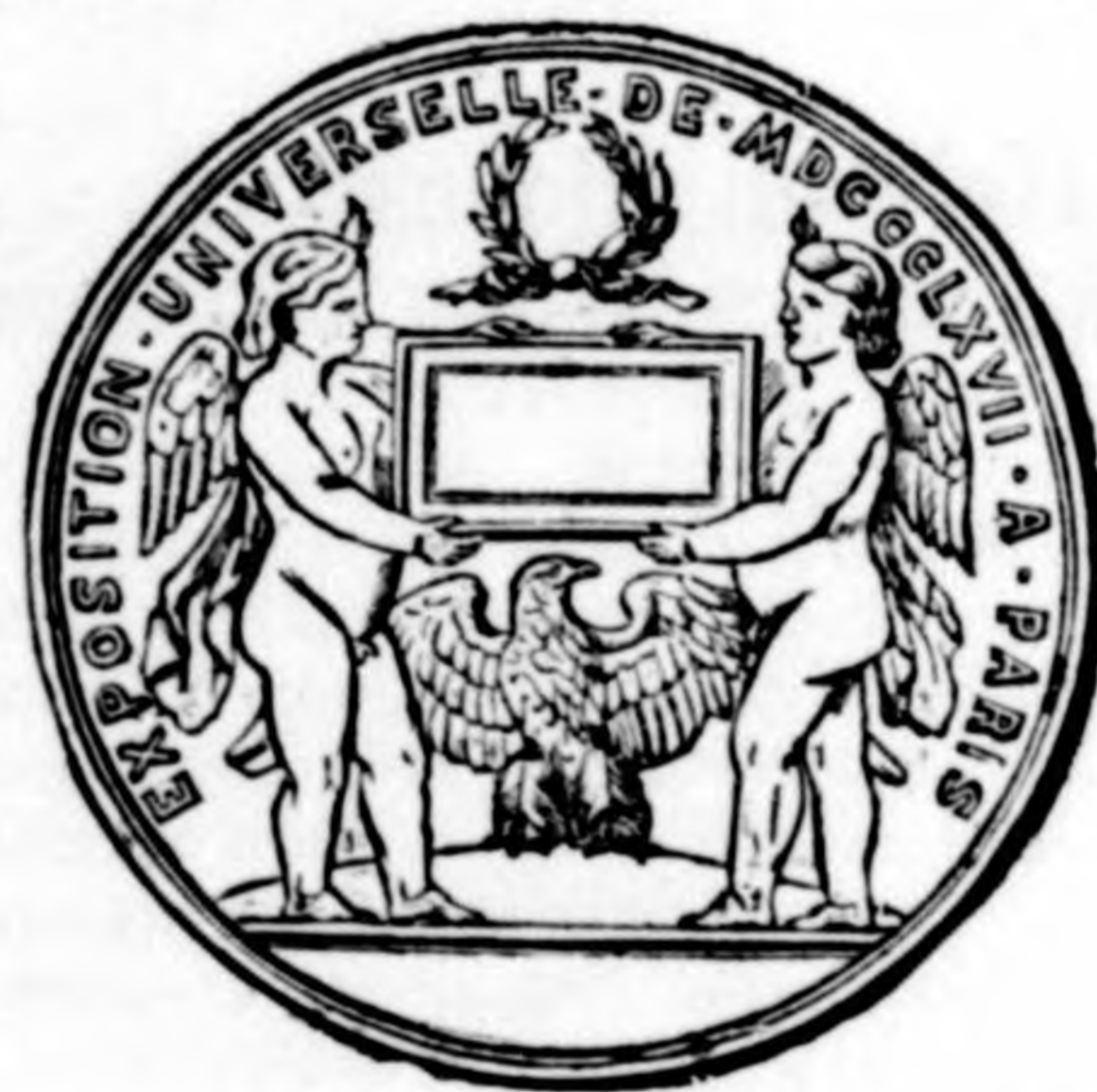
Markovits.

Felelős szerkesztő: **Hornyik János.**
Szerkesztőtárs: **Madarassy László.**

Midőn a t. cz. közönségnek tudomására jutatni kötelességemnek tartom, miként üzlethelyiséget julius 1-én a Sális-féle házba (dr. Horváth János úr háza mellett) áthelyezém, magamat továbbra is szíves pártfogásába ajánlom.

Az előbbeni helyiségem tőlem haszonbérbe azonnal kivehető.

Csolnoki Ferencz,
férfi-szabó

Garrett R. és fiai

Leiston Suffolk angolországi gépgyárának főügynöke **KOTZÓ PÁL**
gépészmérnök

Pesten, vácziút 39. szám,

ajánlja e gyár újabb javított gyártmányait, melyek a világ minden kiállításain több mint 1000 font sterling pénzjutalommal, és több száz arany és ezüst éremmel kitüntettek, névszerint:

Gőzmozdonyait, melyek 5 léghörű gőzfeszülésre hatóságilag megpróbáltattak nagyobbított tüzi szekrényvel, szab. gőzosztóval és előmelegítővel látattak el, tetemesen csekélyebb tüzelőanyagot igényelnek, mint minden más ilyenmű gyártmány, munkaképességük pedig a megnevezettet majdnem kétszeresen meghaladják;

Sor-vetőgépeit 9, 11, 13, 15 sorokkal, melyeknek hire mint legezelszerűbb gazdasági gépnek a világ minden részeiben elterjedt;

Gőzcséplőit, melyek a magot tisztán kicsepelik, szalma- és polyvától tisztán elválasztják, és a gép másik végén a második szélhuzam által újra megtisztítva suly szerint két osztályra választva, a zsákba vezetik. E gépeket szerkezetük, munkaképességük, egyszerűségük, és tartóságuknál fogva semmi ilyenmű gyártmány felül nem haladja;

Samuelson és társa Magyarország viszonyainak legjobban megfelelő

arató- és kaszáló gépeit,

és kéri a t. cz. gazdaközönséget, miszerint becses megrendeléseivel őt eleve szerencsétleni sziveskedjék, hogy így minden kívánatnak megfelelhessen.